

Borba za prava agencijskih radnika.

U Republici Hrvatskoj zadnjih godina sve više se umjesto zapošljavanja radnika angažiraju agencije za privremeno zapošljavanje radnika (agencije). Agencije gotovo u pravilu zakidaju radnike umanjujući im plaće, troškove prijevoza, rad blagdanom i nedjeljom, smjenski, noćni i prekovremeni rad, a regres i božićnicu uglavnom niti ne isplaćuju. Prema Zakonu o radu „plaća i drugi uvjeti ustupljenog radnika ne smiju biti utvrđeni u iznosu manjem, odnosno nepovoljnijem od plaće, odnosno drugih uvjeta rada radnika zaposlenog kod korisnika na istim poslovima koje bi ustupljeni radnik ostvario da je sklopio ugovor o radu s korisnikom.“

U nekim poduzećima u kojima djeluje Nezavisni cestarski sindikat (NCS), umjesto zapošljavanja radnika za sezonske, a i neke stalne poslove, poslodavci su sve češće koristili agencije. Poslodavce smo upozorili da agencije zakidaju radnike umanjujući im plaće i ostala materijalna prava. Poslodavci su, umjesto da riješe taj problem, nas uvjeravali da su agencije u pravu. Pozivali smo agencijske radnike da nam se jave da bi im pomogli da sudskim putem naplate ono što im je agencija dužna platiti. Rekli su nam da se boje za svoj posao ukoliko bi podnijeli tužbu protiv agencije preko koje rade.

Gostujući u jednoj televizijskoj emisiji prije dvije i pol godine, pozvao sam radnike koji su radili preko agencije u poduzećima u kojima djeluje NCS, da se jave sindikatu i da će im sindikat pomoći u pokretanju tužbi. Ponudili smo im besplatno odvjetnika, te da će sindikat platiti vještačenje i ostale troškove za one koji nisu u mogućnosti, a po završetku suđenja ukoliko izgube sud sav trošak će snositi sindikat, a ukoliko dobiju, da će po naplati izvršiti povrat uloženog sindikatu bez kamata.

Uskoro nam se javilo tridesetak agencijskih radnika, i mi smo s njima održali sastanak na kojeg smo pozvali i odvjetnika. Nakon što smo im sve objasnili, potpisali su punomoći odvjetniku i počeli su prikupljati i dostavljati dokumentaciju. Broj radnika koji je podnosio tužbe se svakodnevno povećavao, i do danas nam se javilo preko 70 radnika. Do sada smo u kampanju i sudske troškove uložili preko 170.000,00 kuna (preko 22.000 eura).

Nakon desetak mjeseci od podnošenja tužbi počele su stizati prve prvostupanjske presude u korist radnika, a do prve pravomoćne presude u korist radnika prošlo je oko godinu i pol dana. Do danas je u korist radnika doneseno tridesetak prvostupanjskih presuda, a četiri radnika su dobili pravomoćne presude i naplatili su od 20 do 30 tisuća kuna po radniku (od 2,7 do 4 tisuće eura). Agencijski radnici koji su potpisali izjave da prema agenciji nemaju nikakvih potraživanja su izgubili sud, pa je preporuka NCS-a da ne potpisuju takve izjave prilikom prestanka rada u agenciji.

Nakon pokretanja tužbi, na pritisak NCS-a, u nekim poduzećima su se umjesto agencijskih radnika počeli zapošljavati sezonski radnici sa svim pravima kao i stalno zaposleni radnici. Ukoliko se angažiraju agencijski radnici, u nekim poduzećima se na njih primjenjuju sva prava iz kolektivnog ugovora kao da rade kod korisnika, dok se u nekima agencijski radnici još uvijek zakidaju. NCS nastavlja borbu protiv zakidanja agencijskih radnika i dalje pozivajući agencijske radnike da im pomogne u pokretanju tužbi, a na korisnike agencija vrši kontinuirani pritisak da umjesto agencijskih, zapošljava radnike na određeno vrijeme (za sezonske poslove i privremeno povećanje opsega posla i zamjenu radnika).

Također sudjelujemo u inicijativi „platforma protiv prekarnog rada“, koja okuplja sindikate i udruge civilnog društva koje podržavaju radnički pokret. Cilj inicijative je utvrditi kriterije kad poslodavac i pod kojim uvjetima ima pravo posao ustupiti agenciji, te kriterije ugovarati kolektivnim pregovorima, a u drugoj fazi te kriterije propisati Zakonom o radu.

U Zagrebu, 26.01.2017.

Mijat Stanić, predsjednik NCS-a